

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Epistola 156

Citation: Holberg, Ludvig: "Epistola 156", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 144.  
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holb11val-shoot-workid62792.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

## EPISTOLA CLVI.

Til \*\*

Saasom dig er tilfalden en liden Capital, hvoraf Renterne neppe ville forslaae til skikkelig Underholdning, saa forlanger du at høre min Betænkning, hvorledes du best kand føre dig saadan Capital til Nytte, og hvorledes du kand faae den sikkerst og fordeelagtigst udsat. Det er vanskeligt udi denne Tilstand at give noget Raad; thi, vil du have meer end simpel Rente, kand du intet sikkert Pant bekomme: Hvis du derimod vil lade dig nøye med den sædvanlige pro Cento, vil Renten neppe være tilstrækkelig til din Udkomst. Du forlanger at vide, om jeg raader dig til at drive Handel med samme dig tilfaldene Capital: Jeg raader dig ikke der fra; men du maa vel overlegge med dig selv, hvad Handel du vil foretage; thi all Handel er slibrig, og er Tilfælde underkasted, hvorved mange ere blevne skildte ved alle deres Midler, og bragte til Bettel-Staven. Jeg haver dog efter din Begiering efterforsket, hvad Handel her i Landet er mindst farlig og meest for- 145 deelagtig. Samme Handel bestaaer derudi, at man vover 10 Rigsdaler paa Lykke og Fromme: Tabet er i saa Maade ikkun lidet; hvis derimod Handelen vil lykkes, kand du paa 10 Rdlr. vinde ti tusinde og derover. Du tænker vel, at jeg herved meener Lotterier; men det er aldeles ikke min Meening: Thi Erfarenhed viser, at mange, som deres heele Lives Tiid have continueret med Lotterier; have dog aldrig vundet nogen stor Lod. Ney den Handel, som jeg meener, er af langt anden Beskaffenhed. Dette alleene er derved at mærke, at den ikke med Fremgang kand drives af hver Kiøbmand. Thi der behøves tvende Reqvisita, først, at den handlende Person er af Naturen vel danned, og i det ringeste uden nogen kiendelig Legems Lyde; dernæst, at han haver erhvervet sig Sted udi Rangen. Saasom nu Mon Frere haver begge disse Reqvisita, raader jeg til at forsøge Lykken ved den Handel, som jeg her vil tilkiendegive, og som haver succederet saa vel for mange andre af vore Lands-Mænd. Reysen er ikke meget besværlig, og Seyladsen ikke nær saa lang, som til Trankebar eller China. Fordeelen derimod er uforligelig større, end den, som den Asiatiske Handel tilveye bringer. Kiøbmandskabet bestaaer derudi. Efterat man ved Correspondenter haver erhvervet sig Kundskab om Jyllands Tilstand, og ved Factorer faaet en efterretlig Liste paa de fædeste Enker og Jomfruer udi Cimbrica Chersoneso, fragter man den Callundborgske Smakke, som fører directe til Aars, og koster 8 Rigsdaler. Saasnart man kommer i Landet, begynder man at negociere. Hvis Negotiationerne ikke lykkes, lider man intet andet end at komme tilbage med en Kurv og 8 Rigsdalers Forliis; hvilket er ingen stor Ulykke: Thi en Kurv er let at bære, og udi 8 Rigsdlr. er ikke stort Tab. Hvis derimod Handelen, som gemeenligen hender, lykkes, vinder man ofte meere end en Supercargo kand vinde ved fire Chinesiske Reyser. Ingen maa lade sig af de Besværligheder, som Peder Paars fordom udstoed paa dette Farvand, afskrække; thi een Svale gjør ingen Sommer. De fleeste af vore Landsmænd have 146 befundet sig vel ved slige Tog: Og Jylland vinder dette derved, at mange af dets Borger-Enker og Borger-Døttre blive af simple agtbare og ærlige Jomfruer forvandlede til Velbaarne Fruer. Jeg forbliver etc.